

چشم‌هایش تنبل شده است

بر اساس آمارهای رسمی ارائه شده و مطالعات انجام گرفته حدود 3 تا 5 درصد یعنی چیزی حدود سه و نیم میلیون نفر از جمعیت کشور به تنبلی چشم دچارند...

بر اساس آمارهای رسمی ارائه شده و مطالعات انجام گرفته حدود 3 تا 5 درصد یعنی چیزی حدود سه و نیم میلیون نفر از جمعیت کشور به تنبلی چشم دچارند. به گفته متخصصان این مشکل زمانی رخ می‌دهد که چشم در دوران کودکی از دید طبیعی برخوردار نباشد.

دکتر ابراهیم جعفرزاده‌پور، دبیر علمی سیزدهمین کنگره سراسری اپتومتری ایران در گفتگو با جام‌جم در این باره می‌گوید: تنبلی چشم انواع مختلفی دارد که به همین دلیل تنوع درمان را نیز در پی خواهد داشت.

بنابراین اگر فردی از دوستان و اقوام شما به تنبلی چشم مبتلا شده است و پزشک یا اپتومتریست مربوطه گفته است که امکان درمان وجود ندارد به این معنا نیست که برای فرد دیگری در همان سن هم امکان درمان وجود نداشته باشد. در برخی از انواع تنبلی چشم که به آنها آنیزومتروپیک گفته می‌شود، احتمال درمان حتی در سنین بالا نیز خیلی زیاد خواهد بود، اما برخی از انواع دیگر تنبلی چشم ممکن است شانس زیادی برای درمان در سنین بالا نداشته باشند.

علتها

این دانشیار گروه اپتومتری دانشگاه علوم پزشکی ایران در مورد علل ایجاد تنبلی چشم می‌گوید: یکی از شایع‌ترین علل ایجاد تنبلی چشم، وجود عیوب انکساری است. در این شرایط ممکن است یکی از چشم‌ها نمره بیشتری از چشم دیگر داشته و به اصطلاح ضعیف‌تر باشد. این تفاوت وضوح تصویر در دو چشم، باعث می‌شود در چشم ضعیف‌تر که تصویر تارتری در آن ایجاد شده و تنبلی رخ دهد. در حالتی دیگر ممکن است عیب انکساری شدیدی در چشم وجود داشته باشد؛ به اصطلاح به این شرایط آمتروپیک یا تنبلی چشم ناشی از ضعف چشم گفته می‌شود که این مشکل در هر دو چشم اتفاق خواهد افتاد.

دکتر جعفرزاده‌پور می‌افزاید: گاهی اوقات نیز تنبلی چشم به دلیل انحراف چشم پیش می‌آید. در برخی موارد نیز وجود ضایعه‌ای در پلک، عدسی یا محیط‌های مختلف چشم که باعث می‌شوند تصویر به صورت مناسبی روی شبکیه ظاهر نشود، باعث بروز تنبلی چشم می‌شود.

نشانه‌ها

وی در رابطه با علائم تنبلی چشم یادآور می‌شود: از مهم‌ترین علائم تنبلی چشم که به صورت ظاهری هم می‌توانیم متوجه آنها شویم، وجود انحراف در چشم، افتادگی پلک و سفیدی در مردمک چشم است. اما در مورد برخی از انواع تنبلی چشم مثل مواردی که ناشی از ضعف چشم است غیر از معاینه دقیق راه دیگری وجود ندارد.

به گفته وی در این موارد نیز برخی رفتارهای کودک یا نوزاد ممکن است در رابطه با تشخیص مشکل کمک کند. به عنوان مثال کودکانی که گوشه‌گیر و منزوی هستند و علاقه‌ای به فعالیت‌های اجتماعی ندارند، ممکن است دچار تنبلی یا ضعف چشم باشند که همین مساله باعث می‌شود تصویر واضحی از دنیای اطراف نداشته و در نتیجه علاقه‌ای برای ارتباط با دنیای خارج نداشته باشند.

روش‌های درمان

دکتر جعفرزاده‌پور درباره شیوه‌های درمان تنبلی چشم می‌گوید: یکی از انواع راه‌های سنتی و متداول برای درمان تنبلی چشم، بستن چشم سالم و اجبار فرد برای دیدن با چشم تنبل است. علاوه بر این روش‌های دیگری به نام اکتیوتراپی نیز وجود دارد. در این شیوه درمانی تحرکات بینایی مناسب، دقیق و حساب شده برای چشم تنبل انجام می‌شود. با این کار سیناپس‌هایی که فعالیت کمتری پیدا کرده‌اند، سطح فعالیت بهتری پیدا می‌کنند. ایجاد هماهنگی و همکاری بین دو چشم نیز یکی دیگر از راه‌های درمانی است که به افزایش سطح عملکرد بینایی فرد کمک می‌کند.

انتخاب عینک مناسب

وی انتخاب عینک مناسب را بسیار مهم خوانده و می‌افزاید: همه افرادی که از عینک استفاده می‌کنند بدانند که انتخاب فریم، عدسی و ساخت عینک، باید روندی پیوسته با تجویز عینک داشته باشند. به عنوان مثال اگر 10 نفر نمره چشم مشابه دارند، با توجه به سن، نیازهای بینایی، مدت زمان استفاده از عینک، شغل و محیط ممکن است نوع عدسی، نوع فریم و نوع ساخت عینک آنها متفاوت باشد. همچنین برای کودکان زیر 12 سال باید جنس خاصی از عدسی (عدسی پلی‌کربنات) استفاده شود. در حقیقت انتخاب فریم باید بر اساس اصول علمی و دقیق باشد، زیرا انتخاب نامناسب فریم و عدسی می‌تواند باعث غیر قابل استفاده بودن و غیر قابل تحمل شدن عینک شود.

به گفته دبیر علمی سیزدهمین کنگره سراسری اپتومتری، در این کنگره که از 29 تا 31 شهریور ماه در محل مرکز همایش‌های رازی

برگزار می‌شود، تکنیک‌ها و روش‌های جدید درمان تنبلی چشم ارائه می‌شود. همچنین با برگزاری کارگاه‌هایی کارشناسان با نسل جدید عدسی‌های تماسی که عوارض کمتری ایجاد می‌کنند آشنا می‌شوند. طی این سه روز نشست‌هایی نیز در زمینه ارزیابی پتانسیل دید کودکان و نوزادان برگزار خواهد شد. امکان اندازه‌گیری دید کودکان و نوزادان بسیار دشوار است و گاهی حتی لازم است تحت بیهوشی انجام شود. استفاده از روش‌های الکترو فیزیولوژی که روش‌های مدرنی هم هستند، این امکان را فراهم می‌کند که در ماه‌های اول تولد و حتی مواقعی که فرد امکان اندازه‌گیری مناسب دید را ندارد، با استفاده از این روش‌ها تخمین مناسبی از دید فرد انجام شود.

نیلوفر اسعدی بیگی
جام جم